

Sygn. akt IV U 327/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jerzy Zalasieński
Protokolant	st. sekr. sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 9 listopada 2016 r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania M. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 8 marca 2016 r. Nr (...) - (...)

w sprawie M. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o przywrócenie terminu na opłacenie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe

zmienia zaskarżoną decyzję i przywraca M. K. termin do opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2015 r.

Sygn. akt IV U 327/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8.03.2016 r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) odmówił M. K. wyrażenia zgody na opłacenie po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc grudzień 2015 r. i jednocześnie stwierdził, iż wymieniona nie podlegała w okresie od 4.12.2015 r. do 31.12.2015 r. dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Organ rentowy wskazał iż wyrażenie zgody na opłacenie po terminie wyżej wymienionej składki może nastąpić jedynie w przypadku nieprzewidzianych zdarzeń losowych związanych z prowadzeniem pozarolniczej działalności, które uniemożliwiają dokonanie wpłaty w terminie. Taka zaś sytuacja nie zaistniała w przypadku M. K.. Zdaniem ZUS, do tej kategorii pojęć nie można zaliczyć problemów rodzinnych i utraty stałego zlecenia współpracy skutkującego pogorszeniem sytuacji finansowej. Ubezpieczona uzyskiwała bowiem co miesiąc do dnia 3.12.2015 r. świadczenia z tytułu ubezpieczenia chorobowego w kwocie przekraczającej 6000 zł. Organ rentowy podał również, iż ubezpieczeni mają możliwość dokonywania wpłat drogą elektroniczną, co nie wymaga zbyt dużego nakładu czasu.

Od decyzji tej odwołanie złożyła M. K., która wniosła o jej zmianę i wyrażenie zgody na przywrócenie terminu do opłacenia nieuiszczonej części składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za grudzień 2015 r. Ubezpieczona

podala, iż niezwłocznie po otrzymaniu odmownej decyzji złożyła do ZUS wnioski o przywrócenie terminu płatności składek na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe po terminie. Wskazała, powołując się na poglądy wyrażone w orzecznictwie, iż art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie wymaga, by wyrażenie zgody na opłacenie składki po terminie było możliwe wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach oraz, że przepis ten nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem. Ubezpieczona stwierdziła, iż na przełomie listopada i grudnia 2015 r. znalazła się w trudnej sytuacji rodzinnej. Dowiedziała się wtedy, iż jest w zagrożonej ciąży. Z uwagi na występujące krwawienie przez pierwszy trymestr ciąży musiała unikać jakiegokolwiek wysiłku oraz przyjmować leki. W związku z tym ciężar opieki nad trójką dzieci w wieku 4 lat, 2,5 roku oraz 1 roku obciążał jej męża. W tym okresie dzieci małżonków K. chorowały. Ubezpieczona nie mogła liczyć na pomoc rodziny. W grudniu 2015 r. mąż ubezpieczonej, R. K. utracił stałego kontrahenta. Uzyskiwany przez ubezpieczoną w kwocie 5100 zł zasiłek macierzyński został pobrany w dniu 3 grudnia 2015 r. i został wykorzystany na pokrycie wydatków związanych z utrzymaniem domu oraz dzieci za miesiąc listopad 2015 r. Okoliczności te spowodowały, iż ubezpieczona ze względu na sytuację rodzinną oraz finansową nie mogła uiścić należnej składki na ubezpieczenie chorobowe.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego odrzucenie. Organ rentowy zaznaczył, iż pismo z dnia 8 marca 2016 r. nie stanowi decyzji i nie rozstrzyga o okresach podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. W przedmiotowym piśmie ubezpieczona została pouczone, iż może wystąpić do ZUS o wydanie decyzji o okresach podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu, od której to decyzji dopiero będzie przysługiwało odwołania do Sądu. Dlatego też odwołanie ubezpieczonej powinno zostać odrzucone w myśl art. 199 § 1 pkt 1 kpc.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje;

M. K. podlegała dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez jej męża, R. K. od dnia 1.03.2013 r. do 12.04.2013 r. oraz od 12.04.2014 r. do 4.12.2014 r. W okresach od 13.04.2013 r. do 11.04.2014 r. oraz od 5.12.2014 r. do 3.12.2015 r. M. K. pobierała zasiłek macierzyński (bezsporne, akta ZUS).

Po okresie pobierania zasiłku macierzyńskiego, tj. po 4.12.2015 r. ubezpieczona zamierzała w dalszym ciągu podlegać dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu jako osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez jej męża.

Uprzednio, w dniu 23.11.2015 r. ubezpieczona dowiedziała się, iż jest w zagrożonej ciąży. M. K. miała krwawienia, była osłabiona i podatna na choroby. W związku z tym, lekarz zalecił jej unikanie jakiegokolwiek wysiłku oraz nakazał stosowanie leków.

W tym czasie małżonkowie K. mieli trójkę dzieci w wieku 4 lat, 2,5 roku oraz 1 roku i uzyskiwali stały dochód w wysokości 1800 zł. W okresie do 3.12.2015 r. ubezpieczona pobierała zasiłek macierzyński w kwocie 5100 zł.

W tej sytuacji R. K. przejął obowiązki związane z opieką nad dziećmi, które wówczas chorowały.

Ubezpieczona nie uiściła w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiąc grudzień 2015 r.

W dniu 8.02.2016 r. M. K. uiściła składkę na obowiązkowe ubezpieczenie chorobowe z tytułu pozostawania osobą współpracującą przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej przez jej męża za miesiąc grudzień 2015 r. W dniu 9.02.2016 r. ubezpieczona wniosła o wyrażenie zgody na przywrócenie terminu do opłacenia powyższej składki (zeznania ubezpieczonej oraz zainteresowanego k. 13-14 akt sprawy, zaświadczenie lekarskie k. 5 akt sprawy, dokumenty znajdujące się w aktach ZUS, w tym wnioski oraz potwierdzenie wpłaty k. 31-37 akt ZUS).

Odwołanie ubezpieczonej jest uzasadnione.

Kluczowym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy było zastosowanie art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z treścią tego przepisu, dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób

prowadzących pozarolniczą działalność. W uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż pismo z dnia 8 marca 2016 r., choć formalnie nie użyto w nim nazwy „decyzja”, to w rzeczywistości stanowi taki właśnie akt administracyjny. W piśmie tym zawarto rozstrzygnięcie o tym, iż ZUS nie wyraża zgody na uiszczenie części składki za ubezpieczenie chorobowe po terminie oraz o tym, że w związku z powyższym M. K. nie podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 4.12.2015 r. do 31.12.2015 r. Jednocześnie pismo to zawierało oznaczenie organu, datę wydania i oznaczenie strony, a zatem zasługuje na zakwalifikowanie jako decyzji administracyjnej. W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8.11.2012 r. II UK 90/12 twierdząc, iż pismo organu rentowego, zawierające rozstrzygnięcie, oznaczenie organu, datę wydania i oznaczenie strony, mimo uchybień co do formy określonej w art. 107 KPA, ma charakter decyzji, która - wobec braku pouczenia o środkach odwoławczych - może być zaskarżona w każdym czasie.

W niniejszej sprawie występuje dopuszczalność drogi sądowej. W tym samym bowiem wyroku z dnia 8.11.2012 r. II UK 90/12 Sąd Najwyższy podał, iż odmowa wyrażenia zgody na opłacenie składki ubezpieczeniowej po terminie podlega merytorycznej kontroli sądu ubezpieczeń społecznych. Dlatego też wyrażona w odpowiedzi na odwołanie argumentacja ZUS jest niezasadna.

Sąd dał wiarę zeznaniom ubezpieczonej oraz zainteresowanego, iż trudna sytuacja rodzinna, tj. problemy zdrowotne M. K. oraz jej dzieci stały się przyczyną nieopłacenia w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. Zeznania te są spójne, logiczne oraz przekonujące. Wiarygodnym jest stwierdzenie wyżej wymienionych osób, iż choroba dzieci oraz ubezpieczonej spowodowała konieczność sprawowania nad nim opieki przez R. K.. Jak zasadnie podała ubezpieczona przywołując wyroki Sądów Apelacyjnych: w Ł. z dnia 28.06.2013 r. III AUa 1537/12 oraz w L. z dnia 22.07.2015 r. III AUa 387/15, uzasadniony przypadek, o którym mowa w art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie wymaga, aby uzasadniony przypadek był szczególnie uzasadniony. Przypadek uzasadniony to taki, który obiektywnie usprawiedliwia i tłumaczy dlaczego składka nie została zapłacona w terminie. Przepis ten nie powinien być traktowany z nadmiernym rygoryzmem. Przenosząc te rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż nagła sytuacją, jaką jest przebywanie przez ubezpieczoną w zagrożonej ciąży oraz konieczność sprawowania przez (...) osobistej opieki nad trójką małych dzieci oraz choroba tych dzieci, stanowi przypadek losowy, który uzasadnia umożliwienie opłacenia przedmiotowej składki po terminie. W tym miejscu warto jeszcze przywołać pogląd Sądu Apelacyjnego w Łodzi wyrażony w wyroku z dnia 25.09.2013 r. III AUa 1844/12, zgodnie z którym niezapłacenie składki w prawidłowej wysokości nie będące zamierzone i celowe oraz nie wynikające również z niedbalstwa, czy z nieprzykładania należytej staranności do własnych, życiowo ważnych spraw nie rodzi konsekwencji nie podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Zdaniem Sądu, M. K. czy też jej mężowi nie można przypisać ani winy umyślnej, ani niedbalstwa czy nieprzykładania należytej staranności wobec swoich obowiązków, które skutkowałyby nieopłaceniem w terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe. W konsekwencji, odwołanie M. K. jest uzasadnione.

Mając powyższe na względzie, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji wyroku.